

ONDŘEJ HAVELKA

EUFRAT – ŘEKA DĚJIN

V minulé části vyprávění o putování podél Eufratu jsme došli až k pramenům této historické řeky. V rytmu poutníkového kroku se vydejme dál na cestě prostorem i časem.

Nedaleko od pramenů Eufratu směrem po proudu řeky poutník nalezne velké jezero Van, kde může navštívit arménský kostel Svatého kříže z 10. století nebo bloudit po okolních suchých horách. V této oblasti se velmi příjemně cestuje, pocestný zde potká pohostinné lidi a ochutná vynikající shish kebab a skvělý silný čaj. Ani káva zde není přehmatem, ovšem po mém soudu lepší připravují na dolním toku Eufratu v Sýrii a Iráku. Velmi dobrá káva je však charakteristickým znakem celého povodí Eufratu a k cestování a náboženskému přemítání po mém vkusu neodmyslitelně patří.

Mimořádný religionisticko-cestovatelský zážitek ale čeká na poutníka dál po proudu, nedaleko pod soutokem obou ramen řeky Eufrat (turecky Firat) na hoře Nemrut (2 134 m n. m.). Na vrcholu této krásné hory jsou po stranách pyramidové mohyly směrem na západ a směrem na východ situovány gigantické sochy řeckých, arménských a iránských božstev, mezi nimiž je rovněž socha krále Antiocha I., který sám sebe chápal jako boha a nechal toto my-

stické dílo v roce 62 př. n. l. vybudovat. Nejzachovělejší jsou gigantické hlavy boha Apollóna, boha Dia, bohyně Týché a boha Hérakla. V dobrém stavu jsou také deskové reliéfy perských bohů. Západ slunce je tady (mimo turistickou sezónu) mystický; nocování mezi hlavami bohů je nezapomenutelné.

Vrchol hory Nemrut byl už za Ježíšova života považován za posvátný, a přestože jsou sochy staré více než dvě tisíciletí a poničilo je několik zemětřesení i římsí vojáci, stále jsou fascinující a velmi fotogenické; po mém soudu se jedná o jeden z největších zážitků, které Turecko podél toku Firatu nabízí. Turecký název hory Nemrut je identifikován s biblickým jménem Nimrod.

Dalším významným místem po proudu Eufratu je biblický Cháran, dnešní turecký Harran, u něhož se nachází archeologická

lokalita mimořádné hodnoty – pozůstatky chrámu Gobekli. Právě do Cháranu doputoval biblický praotec Abram (později Hospodinem přejmenován na Abraháma) z domovského Uru, když absolvoval dlouhou cestu podél poloviny toku Eufratu. Praotec Abram někdy na počátku 2. tis. př. n. l. nejprve i s početnou rodinou opustil město Ur (na dolním toku Eufratu asi 200 km jihovýchodně od Babylonu) a putoval pravděpodobně přes Babylon a Mari do Cháranu, dnešního tureckého Harranu na hranicích se Sýrií. Tato oblast je mimořádně krásná zejména na syrské straně, a právě tam jsem při pomalém pěším putování od vesnice k vesnici zažil skutečnou „biblickou“ pohostinnost. Dodnes tady najdete malebné vesničky plné hlíněných domečků kuželovitého tvaru a příjemné domorodce oděné do volných barevných dželabií a šatů. Poutníka tady hostí oslazeným teplým mlékem, čajem nebo kávou a kouskem arabského chleba.

Jsmo přibližně ve třetině délky toku Eufratu na hranici Turecka a Sýrie. V této ob-

lasti stále žijí malé židovské komunity a východně od Eufratu se poutník setká rovněž s jezidismem. Jezidé jsou unikátní etnicko-náboženská skupina vyznávající kult, který je sloučením islámu, křesťanství, dualistického manicheismu, mazdaismu a hinduismu. Jezídové původně přišli z Indie jako hinduisté a cestou

(prostorem a časem: šlo o dlouhodobé pomalé přesouvání) do svého kultu nasávali další místní náboženské prvky.

Cháran, první Abramův cíl na cestě z Uru do Kanaánu, byl významnou křižovatkou karavan. Dnešní Harran leží na jihovýchodě Turecka a cestovatel zde musí ochutnat vynikající načervenalý čaj podávaný v typických skleněných šálcích. U čaje se v dnešních čajovnách obvykle hraje domino nebo se sleduje fotbalový přenos. Nutno dodat, že existuje rovněž hypotéza, podle které Abram nepocházel ze slavného Uru na dolním toku Eufratu, ale z nevýznamného malého sídliště Ur poblíž Cháranu. Vzhledem k vyprávění v prvních kapitolách Tóry, kde je Abramova rodina představena bezprostředně po příběhu o babylonské věži, se spolu s významnými biblisty kloním ke slavnému Uru na dolním toku Eufratu.

Příště budeme pokračovat v cestě dál podél toku Eufratu – řeky, která protéká dějinami.

Foto: muratart, Tarik GOK, Mazur Travel - Adobe stock

Kam až můžu zajít?

Kam až můžu zajít ve svém vztahu s holkou, se kterou chodím?

Radim, 16 let

MŮŽE TI DÁT JEŠTĚ PÁR BODŮ K PŘEMÝŠLENÍ?

Co si k sobě může dovolit kluk se svojí holkou? Jsou nějaké jasné hranice, které není radno překračovat? Tuhle otázku jsem od různých ministrantů dostal už několikrát.

Na tento dotaz nejčastěji odpovídám takto: Zkus si představit, že tvoje budoucí manželka právě teď chodí s nějakým klukem. Co všechno bys ty sám „dovolil“ tomu jejímu současnému klukovi? Tak, abys mu třeba jednou mohl říci: „Díky, žeš ochránil čistotu mé ženy. Jsi skvělejší chlap!“

1. Domluv si se svou holkou hranice (pravidla), které nechcete překročit. Např.: Nebudeme spolu před svatbou spát (milovat se). Nebudeme se spolu ZÁMĚRNĚ sexuálně vzrušovat. Nebudeme se sexuálně uspokojovat. A to platí jak ve vztahu k sobě samému, tak i ve vztahu ke tvé holce.

2. Někdy vidím, jak se po městě prochází nějaký kluk se svou holkou... Ona má hluboký výstřih, odhalený pupík, je jí vidět spodní prádlo... Říkám si: Chudák kluk! Ale je jasné, že se musí ovládnout. To, že je hol-

ka oblečená provokativně a možná si to ani neuvědomuje, neznamená, že si kluk něco může dovolit, že může překročit její hranice. Spíš by si o tom měli společně promluvit. Ostatně schopnost debatovat i na náročná témata je základem dobrého manželství.

3. Cvič se v sebeovládání. Tak např.: Miluješ čokoládu? Dostal jsi zrovna nějakou čokoládu třeba od babičky? Máš chuť se do čokolády ihned pustit? Zkus si tu čokoládu odříct. Řekni si třeba: „OK, dám si tu čokoládu až za 15 minut.“ Pokud vydržíš 15 minut, zvládl jsi jedno malé cvičení v sebeovládání. Příště můžeš zkusit dát si čokoládu až za 20 minut, apod. Možná tomu nebudeš věřit, ale tato drobná cvičení ti mohou velmi pomoci v ovládnutí se ve vztahu s tvou holkou. Pro někoho je to nejspíš překvapením, ale sexuální sebeovládání je potřeba i v manželství. Platí, že co se v mládí naučíš..., to ti bude celý život ku prospěchu.

4. Je dobře mluvit se svou holkou o vzájemném objímání, hlazení, mazlení apod. Řekněte si, jak tyto chvíle prožíváte. Co se vám líbí, co se vám nelíbí, co vás nepřiměřeně pokouší, provokuje, vzrušuje apod. Mluvit spolu o těchto věcech je důležité a užitečné.

5. Zkus za svou holku Bohu denně děkovat. Třeba takhle: „Bože, děkuji ti za mou milou. Je krásná. Nejkrásnější! Stvořil jsi ji tak nádhernou. Díky! Prosim, ať je moje holka svatá a čistá. A prosím i za sebe: ať jsem též svatý a čistý! Amen.“ Takto můžeš děkovat Bohu nejen za svou holku, ale za všechny jiné krásné ženy a děvčata.

6. Zkus se se svou holkou modlit. Společná modlitba je sexy :-). Nezapomeňte ale na hranice, na kterých jste se dohodli.

Držím Ti palce a posílám požehnání + Petr Souček, farář v Mohelnici

Foto: Lucie Horníková - Člověk a víra

Vrtá ti něco hlavou? Napiš nám to na e-mail: vrtak@tarsicius.cz

OTEČ JIRÍ KANA

Od února asi nikdo z vás nepřeslechl slova „válka“ a „Ukrajina“. Nebudeme zde rozebírat něco, čemu nerozumíme často ani dospělí. Podíváme se ale na něco velmi důležitého. A to je pravda a lež.

Vládcové, kteří začínají války, se od začátku snaží druhé přesvědčovat, že právě oni jsou ti hodní, a proto musejí potrestat ty zkažené. A už před válkou začínají šířit lživé zprávy, které to mají potvrdit. Těm se dnes říká fake news. Nejde jen o speciální informace, ale také o fotky a videa, různě upra-

vovaná. Používat lež a podvod k úspěchu se ale nikdy nesmí, i když to bývá někdy velmi lákavé. Každý z vás to určitě zná. Nejvíce asi ze společných her. Když někdo podvádí, je to podraz. Nejspíš proto se při kolektivních hrách zavedli rozhodčí, aby tomu zabraňovali. Rozhodčí na internetu, kteří by zapisovali, když se někde švindluje, ale neexistují. Tam si musíme poradit sami. Nejlepší radou je „poradit se“ a nevěřit hned všemu, co tam najdeme. Nemusí jít zrovna o válku, stačí, aby chtěl někdo druhého podvést nebo okrást a vymyslí si k tomu dojemný příběh a vytvoří dost upravené fotky. Pamatujme si přitom ještě jednu důležitou věc: Rozeznat pravdu od lži není jen věcí umění a zkušenosti. Pán Ježíš naprosto jasně říká, že to je dar Ducha Svatého. Proto i děti, které prosí Ducha Svatého o dar poznání, mohou mít správnější názor než mnozí starší. Vzpomeňte si na to i o letošní slavnosti Seslání Ducha Svatého.

Foto: TarkVision, AS Photo Project - Adobe stock